

“נקודה טובה” – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

גיליון 26 - שנת תשפ"ה גיליון "שמיני" – כח' ניסן תשפ"ה, 26 לאפריל, 2025

לע"נ אמו"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

“נקודה טובה” לפרשת “שמיני” - “הוקם המשכן”

המדע והטכנולוגיה משתמשים בשתי דרכי חשיבה והסתכלות שונות המשלימות זו את זו. הראשונה היא האַנְלִיזָה – גישה המפרקת את השלם לחלקיו ולרכיביו ובוחנת כל חלק בנפרד. ואילו השנייה היא הסינְתֶזָה – ראייה הבוחנת את השלם על סך כל חלקיו.

בשדה האנליזה נפגוש לדוגמה את האנליזה הכימית של מרכיבי החומר ותכונותיו, את האנליזה הפיזיקלית של האטום למרכיביו, ואת האנליזות המכניות בשדה התכן – חוזק, מעבר חום ועוד. ומולם, בשדה הסינתזה, נפגוש לדוגמה את 'הנדסת המערכת', העוסקת בביצועי המערכת, על כל תת מערכותיה ומכלוליה וכמובן את המדע שמנסה לתכלל את כל תופעות הטבע הידועות בתחום מסויים ולבטא אותן כחוק על ידי נוסחה בבחינת 'מן הפרט אל הכלל'.

האם גישה אחת טובה וחשובה יותר מחברתה? לא ולא. אנו זקוקים לשתייה גם יחד. לדוגמה: רופא הנדרש לאבחן חולה, שולח את המטופל לאנליזה (בדיקת דם, צילום וכדומה) ואילו פסיכולוג המאפיין מטופל, עוסק במכלול – באדם כולו.

והנה דוגמה נוספת מתחום ההנדסה והטכנולוגיה: כאשר אנו מתכננים מטוס, אנו מחשבים את החוזק המכני של כל רכיב. אבל כל נשכח לטפל גם ובעיקר בביצועי המטוס כולו. ביצועים בפועל הנגזרים מן הסינתזה – מן השילוב של המגבלות והיכולות של המערכות השונות יחד. וכוחן של שתי הגישות הללו הינו דווקא בשילוב המושכל והמאוזן ביניהן.

את המעבר מן הפרטים אל המכלול, פגשנו בנושא המשכן. בפרשתנו פרשת שמיני, חונך משה את הקמת המשכן. והנה, בעוד שבספר שמות העיסוק במשכן היה פרטני – בחלקים ובכלים, ביריעות ובקרשים ובהתאמה ביניהם מבחינת החומרים, המידות והצבעים, הרי שעם סיום הקמת המשכן בסוף פרשת פקודי (שפרשתנו היא המשכה הישיר), מתארת התורה את הרכבת המשכן, את הכנסת כלי הקודש ואת תחילת העבודה. והנה, מרגע זה ואילך, מסתיים העיסוק בפרטים ומכאן והלאה אנו עוסקים רק ב'שלם' – בתפקודו ובמטרתו של המשכן המשמש כ'אוהל מועד' וכ'משכן העדות'. מעתה ואילך, המשכן הופך להיות 'אוהל מועד' – מקום ההתוועדות של הקב"ה עם משה ו'משכן העדות' - עדות היא לכל באי עולם, ששכינה שורה בישראל.

את השילוב של שתי הגישות הללו, פגשנו לאחרונה גם בהגדה של פסח, בפיוט "דיינו". פיוט הלוקח את הנס הגדול של הגאולה, פורט אותו לשלביו, וחוזר ו'בונה' אותו לנס אחד גדול, המקבל כעת את המשמעות הראויה לו. פיוט המתייחס לכל שלב ושלב בפני עצמו ואומר "דיינו!" - זהו נס גדול בפני עצמו. והפייטן פורט את מכת בכורות וקריעת ים סוף, את החילוץ שלנו וטביעת המצרים, את היציאה ברכוש גדול, את הקיום הניסי במדבר במשך 40 שנה, את מתן תורה ואת הכניסה לארץ ישראל. ועל כל שורה ושורה, על כל נושא ונושא הפייטן אומר: "דיינו". זהו לבד נס גדול בפני עצמו.

לאחר המבט האנליטי – החודר והמפרק, עובר הפייטן לשלב הסינתזה, והוא 'מרכיב' חזרה את כל הפרטים ומצייר לנו את התמונה המלאה של הגאולה:

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

על אחת כמה וכמה, טובה כפולה ומכפלת למקום עלינו: שהוציאנו ממצרים, ועשה בהם שפטים, ועשה באלהיהם, והרג את בכוריהם, ונתן לנו את ממונם, וקרע לנו את הקים, והעבירנו בתוכו בחרבה, ושקע צרנו בתוכו, וספק צרפנו במדבר ארבעים שנה, והאכילנו את הפן, ונתן לנו את השבת, וקרבנו לפני הר סיני, ונתן לנו את התורה, והכניסנו לארץ ישראל, ובנה לנו את בית הבחירה...

וכך, כאשר מסתכלים על התמונה הכוללת דוקא מתוך הירידה לפרטים (השילוב בין האנליזה לסינתזה), התמונה כולה הרבה יותר ברורה, חדה ועוצמתית.

כולנו מוזמנים להשתמש בשתי הגישות הללו גם יחד. לבחון את התמונה הגדולה, אבל מתוך ירידה לפרטיה. ומאידך, לא לאבד את התמונה הגדולה או את המטרה העיקרית, מתוך עיסוק יתר בפרטים.

מרכת שפת life

ובתפילה ליוצא

משה רוט

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**